

PRAKSISOVERSIGT · ANKESTYRELSEN

Praksisoversigt over handicapkompensation i erhverv – personlig assistance og hjælpemidler på arbejdspladsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalgs praksis om forenelighedskravet, sondringen mellem assistance og medhjælp og hjælpemidler ud over arbejdsgiverens forpligtelse

Version 1 Opdateret 29. maj 2026 17 afgørelser · 2002-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Praksisoversigten samler Ankestyrelsens – navnlig Beskæftigelsesudvalgets – principmeddelelser om kompensation til personer med handicap i erhverv. Området hviler på to parallelle ordninger: personlig assistance efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og tilskud til hjælpemidler/arbejdsredskaber efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178 ff. (tidligere § 100). Ankestyrelsen prøver kommunernes (jobcentrenes) afgørelser fuldt ud – både retligt og skønsmæssigt – og hjemviser konsekvent sager, hvor arbejdsfordeling, timeforbrug eller funktionsnedsættelsens karakter ikke er tilstrækkeligt oplyst. Oversigten suppleres af parallel domstolspraksis fra Højesteret og landsretten om arbejdsgiverens tilpasningsforpligtelse og om beregning af erhvervsevnetab uafhængigt af personlig assistance.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ankestyrelsen kræver, at erhvervet er foreneligt med funktionsnedsættelsen – borgeren skal selv kunne udføre den overvejende del af stillingsindholdet og selv foretage de indholdsmæssige (faglige) arbejdsopgaver, jf. kompensationsloven § 6, stk. 3, og kompensationsbekendtgørelsens § 14.
- 02** Ankestyrelsen afviser personlig assistance, der har karakter af vikardækning eller almindelig medhjælp: assistenten må ikke udføre opgaver, borgeren selv kan, og borgerens og assistentens arbejde må tilsammen ikke overstige arbejdsmængden for én stilling.
- 03** Ankestyrelsen accepterer, at borgeren og den personlige assistent ikke behøver at være til stede samtidig, og at borgeren kan udføre andet arbejde, mens assistenten arbejder – så længe forenelighedskravet og forbuddet mod medhjælp er overholdt (28-19).
- 04** For vidensarbejdere og psykiske funktionsnedsættelser accepterer Ankestyrelsen hjælp til strukturering og overblik, men kræver, at borgeren selv kan foretage de faglige vurderinger, der udgør arbejdets kerne.

- 05** Ankestyrelsen afviser tilskud til hjælpemidler, der er sædvanligt forekommende på arbejdspladsen eller udgør almindeligt inventar – et hæve/sænkebord skal afholdes af arbejdsgiveren, uanset at der faktisk ikke står et på den konkrete arbejdsplads (N-5-08).
- 06** Ankestyrelsen kræver, at et arbejdsredskab er nødvendigt udelukkende for den konkrete arbejdsproces; er behovet generelt (også uden for arbejdet), er der tale om et personligt hjælpemiddel efter serviceloven § 112 og ikke et arbejdsredskab (63-11).
- 07** Ankestyrelsen kræver en varig og betydelig funktionsnedsættelse som grundbetingelse for personlig assistance; en forbigående skade med forventet fuld bedring inden for et år er ikke varig (3-25).
- 08** Ankestyrelsen accepterer, at personlig assistance og anden compensation (fleksjob, BPA, hjælpemidler, IT) kan ydes side om side – bevilling af det ene udelukker ikke automatisk det andet, men kræver altid en konkret og individuel vurdering (3-25, 33-19, 151-12).
- 09** Ankestyrelsen fastsætter tilskud til personlig assistance til højst 20 timer ugentligt i gennemsnit pr. kvartal og foretager ikke længere forholdsmæssig nedsættelse, blot fordi arbejdstiden overstiger 37 timer (31-20).
- 10** Domstolene bedømmer erhvervsevnetab og arbejdsgiverens tilpasningsforpligtelse uden hensyn til, at borgeren kan kompenseres med offentligt finansieret personlig assistance (128-09 og parallel landsretspraksis).

§ 1 To kompensationsordninger og Beskæftigelsesudvalgets prøvelse

Kompensation til personer med handicap i erhverv hviler på to adskilte regelsæt, som Ankestyrelsen holder skarpt ude fra hinanden:

- **Personlig assistance (PA)** efter [lov om compensation til handicappede i erhverv m.v. § 4](#) ydes til ledige, lønmodtagere og selvstændige, der på grund af en *varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse* har behov for særlig personlig bistand. Assistancen kan ydes i ordinære stillinger, løntilskudsjob, fleksjob, virksomhedspraktik og seniorjob, jf. [§ 5](#).
- **Hjælpemidler og arbejdsredskaber** bevilges efter [lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178](#) (tidligere § 100), når hjælpemidlet er af afgørende betydning for ansættelsen eller kompenserer for en begrænsning i arbejdslevnen.

Afgrænsningen mellem de to ordninger – og mod servicelovens hjælp i privatsfæren – er et tilbagevendende tema. I **33-19** fastslog Ankestyrelsen, at hjælp i forbindelse med erhvervsarbejde altid skal bevilges efter kompensationsloven, selv om borgeren allerede har en BPA-ordning efter [serviceloven § 96](#):

Hvis en borger med betydelig og varig nedsat funktionsevne har brug for særlig personlig bistand i forbindelse med sit erhverv, skal bistanden bevilges efter lov om compensation til handicappede i erhverv, og ikke efter servicelovens bestemmelse om borgerstyret personlig assistance.

Sagen blev hjemvist, fordi kommunen ikke havde undersøgt borgerens konkrete arbejdsopgaver og tidsforbrug (**33-19** – [Kompensationsloven vs. BPA](#)).

Ordningen om personlig assistance i erhverv udspringer af [Betænkning nr. 1070/1986 \(De handicappede og arbejdsmarkedet\)](#), hvor udvalget – efter svensk forbillede – anbefalede en landsdækkende forsøgsordning, så personer med handicap kunne få »de samme muligheder for erhvervsudøvelse som personer uden handicap«. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg er klageinstans for kommunernes (jobcentrenes) afgørelser og foretager en fuld prøvelse af både lovgrundlag og det konkrete skøn. Hvor sagen er utilstrækkeligt oplyst, hjemvises den fast til fornyet behandling frem for at blive afgjort på det foreliggende grundlag.

LOV

[Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178](#)[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 4](#)[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 5](#)[Service_loven § 96](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Kompensation til handicappede i erhverv (Kompensationsloven) vs. Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)

01.01.2019

Forenelighedskravet – borgeren skal selv kunne udføre den overvejende del af stillingen

Den helt grundlæggende betingelse for personlig assistance er, at *erhvervet er foreneligt med funktionsnedsættelsen*. Kravet står både i [kompensationsloven § 6, stk. 3](#) og i [kompensationsbekendtgørelsens § 14](#), der lyder:

Der kan ikke ydes tilskud til personlig assistance, hvis erhvervet er uforeneligt med funktionsnedsættelsen. Personen med funktionsnedsættelsen skal selv kunne udføre de indholdsmæssige arbejdsopgaver. Ansættelsen af den personlige assistent må ikke have karakter af vikardækning eller almindelig medhjælp.

I den ledende afgørelse **28-19** udlagde Ankestyrelsen forenelighedskravet således, at borgeren skal kunne udføre *den overvejende del af stillingsindholdet*, og at det afgørende er, om der fortsat er »et betydeligt selvstændigt indhold i arbejdet, når der ses bort fra den personlige assistents arbejde«. En selvstændig vognmand med ryglidelse havde uddelegeret al væsentlig kørsel, men varetog fortsat de administrative funktioner. Ankestyrelsen fandt, at borgeren reelt udførte de indholdsmæssige funktioner, og at en uddelegering heraf ville *udhule* stillingsindholdet – hvilket borgeren ikke er forpligtet til (**28-19** – [forenelighed og sontring](#)).

For **vidensarbejdere** og **psykiske funktionsnedsættelser** præciserede Ankestyrelsen samme sted, at en psykisk funktionsnedsættelse kan berettige til hjælp til *strukturering*, men at borgeren selv skal kunne foretage de faglige vurderinger, der udgør arbejdets indhold. Assistenten må altså understøtte rammerne om arbejdet, men ikke overtage selve fagligheden.

Forenelighedsvurderingen er konkret og kan falde ud til borgerens fordel selv ved omfattende støttebehov. I **3-25** (2025) led en butiksassistent i fleksjob af en kognitiv funktionsnedsættelse og havde behov for praktisk instruktion og opfølgning. Ankestyrelsen fandt, at behovet *oversteg* den almindelige oplærings- og vejledningsforpligtelse, en arbejdsgiver normalt forventes at give, at arbejdet derfor var foreneligt med funktionsnedsættelsen, og at hjælpen ikke havde karakter af vikardækning (**3-25** – [personlig assistance til fleksjobansatte](#)).

LOV

[Bekendtgørelse om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 14](#)[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 4](#)

[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 6, stk. 3](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Personlig assistance til fleksjobansatte: Fleksjobkompensation udelukker ikke ret til personlig assistance	25.04.2025
	Ankestyrelsen · Personlig assistance: Sondring mellem assistance og almindelig medhjælp samt krav til forenelighed mellem erhverv og funktionsnedsættelse	01.01.2019

§ 3 Sondringen mellem personlig assistance og almindelig medhjælp eller vikardækning

Personlig assistance må aldrig blive en skjult arbejdskraftstøtte. Ankestyrelsen håndhæver to kumulative skranker, jf. [kompensationsbekendtgørelsens § 13](#) og praksis i **28-19**:

Skranke	Betydning i Ankestyrelsens praksis
Samlet arbejdsmængde	Borgerens og assistentens arbejde må tilsammen ikke overstige arbejdsmængden for én persons oprindelige stillingsindhold. Overstiger det dette, bevilges kun den del, der svarer til én stilling.
Funktionsudførelse	Assistenten må ikke udføre arbejdsfunktioner, som borgeren selv kan udføre.

Vigtigt er det, at Ankestyrelsen i **28-19** afviste et krav om *samtidig tilstedeværelse* som betingelse:

Hvis disse betingelser er overholdt, kan det ikke herudover kræves, at den handicappede og den personlige assistent under arbejdets udførelse er til stede samtidig, eller at den handicappede ikke udfører andet arbejde, mens den personlige assistent arbejder.

Hvor assistenten reelt overtager opgaver, der ligger uden for borgerens egne funktioner, afvises bevilling. I **151-12** havde en ordblind selvstændig fået assistance, men den del, der angik oversættelse af korrespondance på engelsk og tysk, blev anset for almindelig **medhjælp**, fordi opgaven normalt varetages af en anden ansat og ikke var en del af borgerens egne arbejdsfunktioner (**151-12** – [personlig assistance ved ordblindhed](#)).

Udmåling og maksimum. Efter [kompensationsloven § 7, stk. 3](#) ydes tilskud i gennemsnitlig indtil 20 timer ugentligt; ved meget betydelig eller flere funktionsnedsættelser kan der bevilges op til fuld tid. I **31-20** ændrede Ankestyrelsen sin tidligere praksis og fastslog, at der ikke skal ske forholdsmæssig nedsættelse, blot fordi arbejdstiden overstiger 37 timer:

Ankestyrelsen fortolker loven sådan, at der kan bevilliges op til 20 timers personlig assistance om ugen, hvis borgeren minimum arbejder 37 timer om ugen.

Der ydes ikke tilskud til *ventetid* mellem de opgaver, borgeren har behov for bistand til (**31-20** – [udmåling ved arbejdstid over 37 timer](#)).

Form og afregning. Borgeren skal forud godkende assistenten, jf. § 7, stk. 1, og har derfor ret til at vælge mellem godkendte assistanceformer – i **78-12** kunne en døv frisør vælge fremmødetolkning frem for den fjerntolkning, kommunen ville påtvinge (**78-12** – [fjerntolkning som personlig assistance](#)). En virksomhedsindehaver kan selv fungere som assistent for en ansat, men afregnes da efter vikarbureausats uden ATP og feriepenge (**48-18** – [selvstændig som personlig assistent](#)). Ved tegnsprogstolkning afviser Ankestyrelsen tilskud, hvis arbejdsgiver og tolkebureau har sammenfaldende økonomiske interesser (**93-19** – [tegnsporgstolkning og økonomisk uafhængighed](#)).

LOV

[Bekendtgørelse om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 13](#)[Bekendtgørelse om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 15](#)[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 6, stk. 2](#)[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 7, stk. 3](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Udmåling af personlig assistance ved arbejdstid over 37 timer: Praksisændring og maksimumsgrænse på 20 timer	01.01.2020
	Ankestyrelsen · Personlig assistance: Sondring mellem assistance og almindelig medhjælp samt krav til forenelighed mellem erhverv og funktionsnedsættelse	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Kompensation til tegnsprogstolkning: Krav om økonomisk uafhængighed mellem arbejdsgiver og tolkebureau	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Selvstændig som personlig assistent for ansat: Afregning af tilskud uden ATP og feriepenge	01.01.2018
	Ankestyrelsen · Retten til personlig assistance ved ordblindhed, når IT-hjælpe midler er bevilget	01.01.2012
	Ankestyrelsen · Fjerntolkning som personlig assistance: Den handicappede har ret til at godkende (vælge) assistanceordningen	31.12.2011

Hjælpe midler på arbejdspladsen – ud over arbejdsgiverens forpligtelse og ikke sædvanligt forekommende

§ 4

Tilskud til hjælpe midler og arbejdsredskaber er betinget af, at udgiften *ligger ud over, hvad arbejdsgiveren forudsættes at afholde*, og at hjælpe midlet *ikke er sædvanligt forekommende* på arbejdspladsen, jf. [lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178, stk. 2](#), jf. tidligere [§ 174](#). Forarbejderne til § 178 viderefører udtrykkeligt Ankestyrelsens praksis og nævner hæve/sænkebordet som eksempel:

Forslaget betyder fx, at der ikke kan ydes hjælp til et hæve-sænkebord, da der er tale om et møbel, som anses for almindeligt inventar på en arbejdsplads med kontorarbejde.

Dette bygger på den ledende afgørelse **N-5-08**, hvor Beskæftigelsesudvalget stadfæstede afslag på et hæve/sænkebord til en kontoransat med ryglidelse:

Da hæve/sænkeborde måtte anses for almindeligt kontorinventar, var der ikke tale om en udgift, der lå ud over, hvad arbejdsgiveren forudsattes at afholde.

Afgørende er, at det er **uden betydning**, om der faktisk ikke står et hæve/sænkebord på den konkrete arbejdsplads – vurderingen er generel for arbejdspladser med den pågældende type arbejde (**N-5-08** – [hæve/sænkebord som almindeligt kontorinventar](#)). Med afgørelsen ophævedes den tidligere principafgørelse O-29-99.

Mønsteret går igen ved andre redskaber:

- **Motoriseret tvillingebarnevogn (204-09):** Afslag til en dagplejer med rygproblemer, fordi behovet primært skyldtes de vanskelige arbejdsforhold (kuperet terræn), og fordi motorvogne i et vist omfang stilles til rådighed af arbejdspladserne efter et konkret skøn – Ankestyrelsen fandt det ikke godtgjort, at behovet lå *ud over* arbejdsgiverens forpligtelse (204-09 – [motoriseret tvillingebarnevogn](#)).
- **Arbejdsstol i beskyttet beskæftigelse (C-34-02):** Ansvar for en specialtilpasset arbejdsstol lå hos værkstedet efter **arbejds miljølovgivningen**, ikke efter beskæftigelses- eller servicelovgivningen, da driftsherren skal indrette faste arbejdssteder forsvarligt (C-34-02 – [arbejdsstol i beskyttet beskæftigelse](#)).

Modsat udvides personkredsen, hvor hjælpemidlet knytter sig til en integreret del af ansættelsen: i **134-12** kan der ydes tilskud til hjælpemidler, der er nødvendige for at varetage hvervet som tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant, da hvervet anses for »en naturlig og integreret del af ethvert ansættelsesforhold« (134-12 – [hjælpemidler til TR/AMR](#)).

LOV	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 174	
	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178, stk. 2	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 179
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Tilskud til hjælpemidler til tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter i ordinær ansættelse	01.01.2012
	Ankestyrelsen · Tilskud til motoriseret tvillingebarnevogn som arbejdsredskab for dagplejer: Vurdering af arbejdsgivers forpligtelse og sædvanligt forekommende hjælpemidler	01.01.2009
	Ankestyrelsen · Afslag på hjælp til hæve/sænkebord: Anses for almindeligt kontorinventar, som arbejdsgiveren skal afholde	01.01.2008
	Ankestyrelsen · Ansvar for arbejdsstol i beskyttet beskæftigelse: Forholdet mellem arbejdsmiljølovgivning og servicelovens hjælpemiddelregler	01.01.2002

Arbejdsredskab eller personligt hjælpemiddel – afgrænsningen mod serviceloven

§ 5

Et arbejdsredskab efter beskæftigelseslovgivningen forudsætter, at hjælpemidlet er nødvendigt **udelukkende for den konkrete arbejdsproces**. Er funktionsnedsættelsen og behovet derimod *generelt* – dvs. til stede både på arbejde og privat – er der tale om et personligt hjælpemiddel, der skal vurderes efter [serviceloven § 112](#).

Den ledende afgørelse er **63-11**, hvor en anæstesi sygeplejerske med følger efter brystkræft søgte yderligere armkompressionsstrømper som arbejdsredskab:

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at dit behov for armkompressionsstrømper ikke er en følge af den konkrete arbejdsproces som anæstesi sygeplejerske.

Fordi borgeren skulle bære strømpen både privat og på arbejde, var behovet generelt, og strømpen blev klassificeret som et personligt hjælpemiddel efter serviceloven – ikke et arbejdsredskab (**63-11** – [armkompressionsstrømpe som personligt hjælpemiddel](#)). Forarbejderne til [§ 178](#) henviser direkte til 63-11 og fastslår, at et generelt kompensationsbehov, der er uafhængigt af erhvervet, hører under serviceloven § 112.

Forholdet mellem hjælpemidler og personlig assistance er heller ikke et enten-eller. I **151-12** fastslog Ankestyrelsen, at bevilling af IT-hjælpemidler ikke automatisk afskærer ret til personlig assistance:

Bevilling af hjælpemidler medfører ikke, at man automatisk kan fratage eller give afslag på personlig assistance, da der altid skal foretages en konkret og individuel vurdering af behovet for personlig bistand.

Det afgørende er, om hjælpemidlerne *faktisk* kompenserer for funktionsnedsættelsen i forhold til de konkrete arbejdsopgaver – og IT-hjælpemidler, der ikke kunne anvendes i borgerens driftsprogram (Navision), var ikke tilstrækkelige (**151-12** – [personlig assistance ved ordblindhed](#)).

LOV	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178	Service_loven § 112	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Retten til personlig assistance ved ordblindhed, når IT-hjælpemidler er bevilget		01.01.2012
	Ankestyrelsen · Armkompressionsstrømpe anses for personligt hjælpemiddel, ikke arbejdsredskab, da behovet er generelt		01.01.2011

§ 6 Hvad Ankestyrelsen lægger vægt på – bevis- og dokumentationskrav

På tværs af afgørelserne tegner der sig et fast mønster for, hvad der afgør udfaldet:

- **Varig og betydelig funktionsnedsættelse.** Ankestyrelsen lægger afgørende vægt på, at funktionsnedsættelsen er varig. I **3-25** blev der givet afslag på den del af assistancen, der angik en knæskade, fordi prognosen forventede fuld bedring inden for et år, så skaden ikke var varig på bevillingstidspunktet – mens den kognitive funktionsnedsættelse berettigede til assistance (**3-25**).
- **Oplyst arbejdsfordeling og timeforbrug.** Ankestyrelsen kræver, at den samlede arbejdsmængde og fordelingen mellem borger og assistent er belyst. Manglende oplysning fører til hjemvisning, som i **28-19** (vognmanden) og **33-19**, hvor kommunen ikke havde undersøgt borgerens konkrete arbejdsopgaver.
- **Tilknytning til den konkrete arbejdsproces.** Ved hjælpemidler skal det dokumenteres, at behovet følger af den konkrete arbejdsproces og ikke er generelt (**63-11**), og at redskabet rent faktisk kompenserer i de relevante arbejdsprogrammer (**151-12**).
- **Ud over arbejdsgiverens forpligtelse.** Ved arbejdsredskaber bærer ansøgeren bevisbyrden for, at behovet ligger ud over, hvad arbejdsgiveren forudsættes at afholde; er det ikke godtgjort, gives afslag (**204-09**).
- **Dokumenterede udgifter.** Tilskud til hjælpemidler ydes på baggrund af dokumenterede udgifter (faktura/kvittering), jf. [§ 178, stk. 4](#); anslåede udgifter er ikke tilstrækkelige.

Konkret og individuel vurdering er det gennemgående krav: Ankestyrelsen accepterer ikke, at kommunen afslår på et generelt eller automatisk grundlag (fx »allerede kompenseret via fleksjob« eller »allerede bevilget hjælpemidler«), men kræver en selvstændig vurdering af det aktuelle bistandsbehov.

LOV	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178, stk. 4	
	Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 4	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Personlig assistance til fleksjobansatte: Fleksjobkompensation udelukker ikke ret til personlig assistance	25.04.2025
	Ankestyrelsen · Personlig assistance: Sondring mellem assistance og almindelig medhjælp samt krav til forenelighed mellem erhverv og funktionsnedsættelse	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Kompensation til handicappede i erhverv (Kompensationsloven) vs. Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Retten til personlig assistance ved ordblindhed, når IT-hjælpemidler er bevilget	01.01.2012

Ankestyrelsen · Armkompressionsstrømpe anses for personligt hjælpemiddel, ikke arbejdsredskab, da behovet er generelt 01.01.2011

Ankestyrelsen · Tilskud til motoriseret tvillingebarnevogn som arbejdsredskab for dagplejer: Vurdering af arbejdsgivers forpligtelse og sædvanligt forekommende hjælpemidler 01.01.2009

Sagsgang, prøvelse og genoptagelse ved Ankestyrelsens

§ 7 Beskæftigelsesudvalget

Afgørelser om personlig assistance og hjælpemidler træffes i første instans af kommunen (jobcenteret) og kan påklages til Ankestyrelsen, hvor de principielle og generelle sager behandles i **Beskæftigelsesudvalget**. Ankestyrelsens principmeddelelser er retningsgivende (bindende) for kommunernes fremtidige afgørelser, og udvalget citerer og bygger systematisk videre på egen praksis – fx ophævede **N-5-08** udtrykkeligt den ældre principafgørelse O-29-99, og **31-20** ændrede den hidtidige praksis fra principmeddelelse 29-19.

En praksisændring udløser pligt til at tage stilling til **genoptagelse**. I **31-20** skulle kommunerne og Ankestyrelsen genoptage sager, hvor borgeren havde arbejdet mere end 37 timer og var blevet forholdsmæssigt nedsat, hvis bevillingen havde været gældende inden for de seneste tre år fra offentliggørelsen – med efterfølgende stillingtagen til forældelse og krav om, at virksomheden godtgør at have afholdt udgiften (**31-20** – [praksisændring og genoptagelse](#)).

Tilskud til personlig assistance udbetales som **refusion til virksomheden** af de lønandele, tilskuddet omfatter, jf. [kompensationsloven § 11](#); bevillingen gives for en bestemt periode eller indtil videre og skal som udgangspunkt revurderes senest et år efter, den er givet.

Kommende ændringer. Ved en ændringslov med ikrafttræden **1. februar 2026** ændres »jobcenteret« overalt i kompensationsloven til »kommunen« (en konsekvens af, at kravet om et samlet jobcenter ophæves – uden materiel betydning). Samtidig udgår henvisninger i [§ 4 a](#) og [§ 14](#) til målgrupperne i ressourceforløb og revalidering, fordi disse ordninger ophæves. Ændringerne har efter bemærkningerne ingen indholdsmæssig betydning for selve forenelighedskravet eller sontringen assistance/medhjælp.

LOV [Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 7, stk. 3](#)

[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 11](#)

PRAKSIS **Ankestyrelsen** · Udmåling af personlig assistance ved arbejdstid over 37 timer: Praksisændring og maksimumsgrænse på 20 timer 01.01.2020

§ 8 Sammenhæng med domstolspraksis og forskelsbehandlingsretten

Området grænser op til arbejdsgiverens **tilpasningsforpligtelse** efter [forskelsbehandlingsloven § 2 a](#), som prøves ved domstolene og Ligebehandlingsnævnet (se den særskilte oversigt om [ligebehandling-handicap](#)). Et centralt samspil er, at domstolene bedømmer både erhvervsevnetab og tilpasningsforpligtelse *uafhængigt* af, at borgeren kan kompenseres med offentligt finansieret personlig assistance.

Denne linje stammer fra Ankestyrelsen selv: i **128-09** fastslog styrelsen, at tilskud til personlig hjælper efter kompensationsloven skal sidestilles med en social ydelse, og at erhvervsevnetabet skal vurderes, *som om* muligheden for personlig hjælper ikke forelå:

Ankestyrelsen vurderer, at skadelidtes erhvervsevnetab skulle vurderes uafhængigt af dennes mulighed for at oppebære en indtægt i kraft af den tildelte personlige hjælper.

Denne forståelse er bekræftet ved domstolene. I en landsretsdom om erhvervsevnetab efter en behandlingsskade (**BS-7939/2022-OLR**) fremhævede Østre Landsret, at erhvervsevnen skal bedømmes ud fra skadelidtes evne til at arbejde på normale vilkår – uden hensyntagen til muligheden for ansættelse af en personlig assistent med offentligt tilskud (**BS-7939/2022-OLR** – [erhvervsevnetab efter behandlingsskade](#)).

Højesteret har præciseret tilpasningsforpligtelsens rækkevidde i to domme, der danner den ansættelsesretlige modpol til kompensationsordningerne:

- I **BS-19728/2024-HJR** blev Region Hovedstaden dømt for at have tilsidesat tilpasningsforpligtelsen ved blot at henvise en handicappet fleksjobansat til selv at søge stillinger via en jobportal. Højesteret fastslog, at arbejdsgiveren har en *aktiv* undersøgelsespligt i hele organisationen, og at hensynet til den handicappede går forud for princippet om at ansætte den bedst kvalificerede:

Den almindelige grundsætning om, at en offentlig arbejdsgiver skal besætte en ledig stilling efter offentligt opslag og med den bedst kvalificerede ansøger, begrænser ikke en offentlig arbejdsgivers omplaceringspligt efter forskelsbehandlingslovens § 2 a.

(**BS-19728/2024-HJR** – [omplaceringspligt for handicappede ansatte](#)).

- I **BS-26753/2021-HJR** blev en lille forening derimod frifundet, da det ville være en uforholdsmæssig stor byrde at fritage en medarbejder for kerneopgaver (svømmeundervisning) og stille en fast kontaktperson til rådighed under hele arbejdstiden (**BS-26753/2021-HJR** – [tilpasningsforpligtelse i fleksjob](#)).

Grænsen mod beslægtede områder fremgår af de særskilte oversigter om [fleksjob](#), [ledighedsydelse og ressourceforløb](#), [hjælpemidler og forbrugsgoder i privatsfæren](#) og [borgerstyret personlig assistance \(BPA\)](#).

LOV	Forskelsbehandlingsloven § 2a	Forskelsbehandlingsloven § 7
PRAKSIS	Højesteret · Omplaceringspligt for handicappede ansatte i store offentlige organisationer og forholdet til det offentligretlige ansættelsesprincip 03.12.2024 Højesteret · Arbejdsgivers tilpasningsforpligtelse over for medarbejder i fleksjob med handicap 06.09.2022 Landsretten · Afgørelse om erhvervsevnetab, forrentning og feriegodtgørelse efter behandlingsskade 21.10.2024 Ankestyrelsen · Beregning af erhvervsevnetab: Betydningen af tilskud til personlig hjælper (Principafgørelse 128-09) 01.01.2009	

§ 9 Sammenfatning af Ankestyrelsens linje

Ankestyrelsens praksis på området kan sammenfattes i følgende hovedlinjer:

- **Forenelighed først.** Personlig assistance forudsætter, at borgeren selv kan udføre den overvejende, indholdsmæssige del af stillingen. Assistenten understøtter – overtager ikke – arbejdets faglige kerne (**28-19, 3-25**).
- **Ikke vikardækning eller medhjælp.** Borgerens og assistentens arbejde må ikke tilsammen overstige én stilling, og assistenten må ikke udføre opgaver, borgeren selv kan. Samtidig tilstedeværelse er derimod ikke et krav (**28-19, 151-12**).
-

Hjælpe midler kun ud over det sædvanlige. Standardinventar og sædvanligt forekommende redskaber afholdes af arbejdsgiveren – uanset om de faktisk findes på den konkrete arbejdsplads (**N-5-08, 204-09, C-34-02**).

- **Arbejdsredskab vs. personligt hjælpemiddel.** Et generelt kompensationsbehov hører under serviceloven § 112, ikke under beskæftigelseslovgivningen (**63-11**).
- **Konkret, individuel og dokumenteret vurdering.** Varighed, arbejdsfordeling, timeforbrug og dokumenterede udgifter afgør udfaldet; mangelfuld oplysning fører til hjemvisning (**33-19, 3-25, 204-09**).
- **Samspil med domstolene.** Erhvervsevnetab og arbejdsgiverens tilpasningsforpligtelse bedømmes uafhængigt af adgangen til offentligt finansieret personlig assistance (**128-09** samt Højesterets og landsrettens praksis).

Samlet set er Ankestyrelsens linje, at kompensationsordningerne skal sikre lige muligheder for erhvervsudøvelse, men ikke må udvikle sig til generel arbejdskraftstøtte eller overvælte arbejdsgiverens almindelige indretnings- og inventarforpligtelser på det offentlige.

LOV

[Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178](#)

[Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 6, stk. 3](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Personlig assistance: Sondring mellem assistance og almindelig medhjælp samt krav til forenelighed mellem erhverv og funktionsnedsættelse	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Armbkompressionsstrømpe anses for personligt hjælpemiddel, ikke arbejdsredskab, da behovet er generelt	01.01.2011
	Ankestyrelsen · Beregning af erhvervsevnetab: Betydningen af tilskud til personlig hjælper (Principafgørelse 128-09)	01.01.2009
	Ankestyrelsen · Afslag på hjælp til hæve/sænkebord: Anses for almindeligt kontorinventar, som arbejdsgiveren skal afholde	01.01.2008

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Bekendtgørelse om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 14	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 174
Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 178	Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 4
Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 6 stk. 3	Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. § 7 stk. 3

MATERIALE Citerede afgørelser

17 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

2

03.12.2024	Omplaceringspligt for handicappede ansatte i store offentlige organisationer og forholdet til det offentligretlige ansættelsesprincip	19728-2024
06.09.2022	Arbejdsgivers tilpasningsforpligtelse over for medarbejder i fleksjob med handicap	bs-26753-2021-hjr

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

1

Handicapkompensation i erhverv – personlig assistance og hjælpemidler på arbejdspladsen

10

21.10.2024	Afgørelse om erhvervsevnetab, forrentning og feriegodtgørelse efter behandlingsskade	6820-8193
ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS		14
25.04.2025	Personlig assistance til fleksjobansatte: Fleksjobkompensation udelukker ikke ret til personlig assistance	3-25
01.01.2020	Udmåling af personlig assistance ved arbejdstid over 37 timer: Praksisændring og maksimumsgrænse på 20 timer	31-20
01.01.2019	Kompensation til handicappede i erhverv (Kompensationsloven) vs. Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)	33-19
01.01.2019	Personlig assistance: Sondring mellem assistance og almindelig medhjælp samt krav til forenelighed mellem erhverv og funktionsnedsættelse	28-19
01.01.2019	Kompensation til tegnsprogstolkning: Krav om økonomisk uafhængighed mellem arbejdsgiver og tolkebureau	93-19
01.01.2018	Selvstændig som personlig assistent for ansat: Afregning af tilskud uden ATP og feriepenge	48-18
01.01.2012	Tilskud til hjælpemidler til tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter i ordinær ansættelse	134-12
01.01.2012	Retten til personlig assistance ved ordblindhed, når IT-hjælpemidler er bevilget	151-12
31.12.2011	Fjerntolkning som personlig assistance: Den handicappede har ret til at godkende (vælge) assistanceordningen	78-12
01.01.2011	Armkompressionsstrømpe anses for personligt hjælpemiddel, ikke arbejdsredskab, da behovet er generelt	63-11
01.01.2009	Beregning af erhvervsevnetab: Betydningen af tilskud til personlig hjælper (Principafgørelse 128-09)	128-09
01.01.2009	Tilskud til motoriseret tvillingebarnevogn som arbejdsredskab for dagplejer: Vurdering af arbejdsgivers forpligtelse og sædvanligt forekommende hjælpemidler	204-09
01.01.2008	Afslag på hjælp til hæve/sænkebord: Anses for almindeligt kontorinventar, som arbejdsgiveren skal afholde	N-5-08
01.01.2002	Ansvar for arbejdsstol i beskyttet beskæftigelse: Forholdet mellem arbejdsmiljølovgivning og servicelovens hjælpemiddelregler	C-34-02

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

De handicappede og arbejdsmarkedet

1986 · Arbejdsministeriet